

GAZETA

MAZILILOR ȘI RĂZEȘILOR

BUCOVINENI.

==== Apare de două ori pe lună. ====

Abonamentul în țară :		Abonamentul în România și străinătate :	
Pe an	6 cor.—	Pe an	7 lei.—
Pe șese luni	3 cor.—	Pe șese luni	4 lei.—
Un număr 25 bani.			

==== Redacția și Administrația : Cernăuți, Str. Francisc 42. ====

Barbarism Căzăcesc.

Fiind lăsați multă vreme în pace, Rutenii se deprinseră cu gândul și aveau convingerea, că ei într'adevăr sunt chemați a stăpâni în țara noastră. Românii, până nu de mult, nu făceau față de nerușinarea ucraină, alta decât se bociuau numai, constatănd progresarea încălcării teritoriului românesc, cu priviri triste spre un viitor nu prea depărtat, unde neamul românesc se va fi stâns „în scumpa noastră țărișoară“. A început însă, de câțiva ani, și mai ales în cel din urmă, o redeşeptare activă, care promite roade frumoase: ne văietăm mai puțin, dar începem a înainta cu încetul.

Spăimântați de schimbarea tacticei noastre, Ucrainii au început la rândul lor să se vaiete, numai cât că, ei nu se mărginesc la atâta, cum au făcut-o odinioară Românii, ci ei în același timp se pun pe luptă. Dar lupta ce o duc se deosebește de lupta noastră: noi, dacă înaintăm undeva, aceasta se întâmplă pe calea luminării poporului care, convingându-se că a fost înșelat până acuma, începe a se lepăda de ce-i străin de sufletul lui, de limba ucraină. Ucrainii, încearcă și ei a smomi pe bieții oameni, răzeși sau țărani, să asculte și mai departe de ei. Văzând însă că aceasta nu ajută nimic, ei recurg la arma specifică a barbarului: bota și calomnia. Bota a fost întrebuițată de apostolii ucrainismului până nu demult mai la adăpost de fața lumii: la răspântii, din adăpostul

unui ascunziș, sau într'o năvală a sicianilor într'un sat oarecare, astfel că s'au întâmplat chiar omoruri: făptuitorii au fost niște selbateci ațâțați de vr'un învățător venit din Galiția. S'a dat însă în timpul din urmă pe față că acest sistem de luptă este o practică chiar a celor dintâiu conducători ruteni: astfel în una din ședințele consiliului școlar al țării, Pihuleak, ca delegat cultural al neamului său! — a declarat, că Rutenii vor învăța minte pe unul din fruntașii noștri (d. consilier Bejan) și că au acum oameni plătiți cari să-i spargă capul! Și omul care a vorbit așa se află în mijlocul unei corporațiuni care grijește de cultura țării, și el singur a fost profesor! Se poate mai multă barbarie în un popor, de sus până jos?

Vine calomnia: aceasta se practică în gazete. Neputând opri, chiar cu bota, înaintarea unui curent de redeşeptare în satele până acum înstrăinate, Rutenii caută să ponegrească și astfel să depărteze eventual dela locul activității lor, pe acele persoane a căror merit e acea redeşeptare. Astfel, acum câteva săptămâni, „Narodni Holos“, calomnia în mod ordinar pe doi preoți fruntași ai noștri, pe părintele D. Popovici din Broscăuți și pe d. E. Procopovici din Bobești; reproșând unuia viață imorală (numai pe motiv că e văduv!) iar pe celalalt acuzându-l de ațâțări criminale. Nu ne îndoim, că numiții domni, intentând lui „N. H.“ proces de presă, își vor afla dreptatea, voim însă să stigmatizăm și la acest loc astfel de proceduri, cari ne arată cu cine avem a face: cu unii șoviniști cari, dacă se mândresc a fi urmașii cazacilor, păstrează cu credință și moravurile lor haiducești, fie ca bandiți de stradă, fie ca bandiți de presă.

Sfințirea Internatului Meseriașilor.*)

Mulțămită străduințelor comitetului „Societății Meseriașilor români din Cernăuți“, sprijinit de unii bărbați luminați și dornici de muncă pozitivă, Români au ajuns să aibă un Internat unde să se crească o stare mijlocie care e atâta de însemnată în viața economică și culturală a poporului. Alături de Internatul de băieți Români în Cernăuți, în strada Veteranilor, se rădică o frumoasă clădire, „Internatul meseriașilor și comercianților români“, pus sub protectoratul marimimosului nostru Mitropolit, I. P. S. Sa Dr. Vladimir de Repta.

*) Intârziat din lipsă de spațiu.

Duminică, în 22 Octomvrie, a avut loc actul sfințirii acestui institut, în prezența oaspeților adunați în număr considerabil. După cuvântarea de bineventare a oaspeților din partea d-lui Bucevschi, președintele societății și executarea imnului poporal de cântă un cor de „Armonieni“, d. Dimitrie Cărbune, ale cărui merite în promovarea cauzei meseriașilor trebuie relevate îndeosebi, ținu cuvântul festiv în care insistă asupra însemnătății unei clase de mijloc, dădu istoricul înființării internatului, mulțami binefăcătorilor lui, îndeosebi Î. P. S. Sale Mitropolitului Vladimir, Societății pentru cultură și Comitetului țării, și îndemnă pe primii elevi ai Internatului să se străduiască a deveni meseriași buni și cinstiți și oameni cu frica lui Dumnezeu.

Din partea comitetului țării, d. dep. Turcan, a salutat cu bucurie înființarea acestui institut de mare însemnătate, promițând și pentru viitor promovarea intereselor lui.

D. Dionisie cav. de Bejan vorbește în numele Societății pentru cultură zicând că, Societatea dând parcela de pământ pentru zidirea Internatului, a stipulat ca acesta să rămâie proprietatea ei, pentru a putea feri acest institut de spiritul internațional, anti-național și antireligios, și dorește ca institutul să aducă roade bune, contribuind la întărirea și prosperarea neamului românesc din această țară.

D. dep. Landwehr felicită în numele germanilor din comitetul țării pe întemeietorii acestui institut, zicând că Români au dovedit prin aceasta că știu a privi în viitor și înțeleg trebuințele neamului.

A fost de față un oaspe din București, directorul dela Școala de arte și meserii, d. Panaitescu. D-sa într'o vorbire scurtă și concisă, îndeamnă pe Români bucovineni să urmeze exemplul națiunilor celorlalte, cari se îmbogățesc prin meserie și negoț. Cei săraci să profite de prilejul ce li se dă de-a ajunge la un izvor de venit și bunăstare, iar cei avuți să dea tot sprijinul acestui institut.

Au vorbit în fine din partea comunei d. Weisselberger, viceprimar, zicând că orașul are cel mai mare interes ca starea meseriilor să prospereze; și înțelege a prețui însemnătatea unui astfel de institut. Promite din partea comunei, promovarea intereselor acestuia și îi urează prosperare în folosul națiunii române și a țării.

A urmat apoi sfințirea și vizitarea edificiului.

Am putut constata cu plăcere, că din partea autorităților:

guvernul, reprezentat prin d. cons. aulic Duzinkewicz, comitetul țării, consiliul comunal, camera de comerț, reprezentată prin mai mulți domni — nu a lipsit atenția cuvenită.

Inteligența română a fost reprezentată, afară de I. P. Sa Mitropolitul, prin mai mulți deputați, profesori universitari, profesori secundari, preoți, studenți ș. a. în număr mare, ceea ce ne pare un bun augur pentru prosperarea noului institut cărui îi dorim și noi înflorire și roade bune pentru neam.

Volintirii.

(Urmare)

Fiind după cum s'au zis mai sus, pacea încheiată la 14 Oct. și așa sperând toți ceia ce doria, adevă liniște și reculegere cel puțin momentană de calamitățile trecutului, diregătorile militare erau la îndoială, de ar fi continuat cu adunarea de voluntari. Generalul Colorado dela direcțiunea generală militară cu datul din 2 Noemvrie 1809 face deci cătră împăratul Francisc următorul prea plecat raport: *„Cen, în emulațiunea generală, în care toate provinciile monarhiei în decursul resbelului present au dat dovadă de credința și alipirea sa cătră Maiestatea Voastră și cătră stat și pentru susținerea lui și au încordat toate puterile, au urmat și Bucovina acestei provocări înalte și anume cu atâta succes, că prin zelul patriotic al locuitorilor țării și prin deosebita activitate a dominiilor în urma de înrolări voluntare un corp de Arnăuți de 6 escadroane este acum format, iară cu formarea unui batalion de infanterie de asemenea s'au făcut începutul. Prea înalta rezoluțiune emanată dăunăzi cu toate că pacea cu Francia e încheiată, ca rădicarea insurecțiunii transilvănene să se facă și să se finalizeze cu toată încordarea deși îl îndreptătesc pre consiliul aulic de resbel la presupunerea întemeiată, că și formarea acestor extracorpuri ar fi să se continue, totuși pentru ca nu cumva să se iasă din părerea Maiestății Voastre în privința aceasta, și așa amăsurat acesteia să se poată face dispuneri corespunzătoare în obiectul acesta, se face prea plecata rugămințe ca să se emaneze curând o Preaînaltă decisiune de se poate continua cu înființarea acestor corpuri de infanterie și cavalerie ale Bucovinei“.*

La aceasta întrebare au sosit răspunsul cu rezoluțiunea Preaînaltă dtto Dotis 8 Nov., în care împăratul demândă, ca cu înființarea celor două batalioane de voluntari să se steie pe loc. Oamenii și caii

căți se află să se învețe și să se exerciteze, dară să nu se reducă mai curând, până ce Rușii nu vor părăsi Galiția.

Pe baza raportului contelui Ugarte arătat mai sus, cancelăria aulică împreună tot cu datul din 16 Octomvrie făcu împăratului în privința recunoașterii Bucovinenilor propunerile sale. În urma acestora eși Preaînalta rezoluțiune dtto Dotis 12 Noemvrie 1809 care din cuvânt în cuvânt sună: „Cu privire la poseciunea și organizarea Bucovinei s'au făcut foarte bine, că la scoaterea recruților nu s'au purecs cu puterea. Nobilului Calmuțchi ca resplată pentru faptele lui patriotice îi împărtășesc Crucea mică a ordinului Leopoldin, și voiesc, ca îndată ce Galiția va fi luată în stăpânire, această decorațiune prin împuternicitul comisar aulic contele Bellegarde în mod solemn să i se pună la grumaz, și să se dispună anunțarea în Gazeta, Vienei și a Leovului. Pentru aceea cancelăria se va îndrepta atât către cancelariul de ordini, cât și către contele Bellegarde.

„Bărbaților bătrâni ai Bucovinei carii de bunăvoie au luat asupra sa apărarea țării, îi declar pe toată viața lor de liberi de darea, care sub nume de bir dimpreună cu suma de reluțiunea fânului au să o plătească. În urmă au să ni facă cunoscute numele apărătorilor de țară, carii în apărarea țării și-au pierdut ale sale precum și suma pierderilor suferite specific și tot așa numele acelora, carii prin contribui de bunăvoie în cai, arme și bani au binemeritat de mulțămita mea într'o consemnăciune specială să mi se facă cunoscute cât de curând“.

Într'acest fel deci adevăratul merit s'au învrednicit de recunoștință împărătească. (Va urma).

Chisanovici sudue . . .

D-1 Teofil cav. de Manescul, redactor responsabil al revistei noastre, a căpătat următoarea rectificare:

Cu privire la articolul „Chisanovici sudue“ apărut în Nr. 15 din 20 Iulie 1911 al revistei „Gazeta Mazililor și Răzeșilor“, Vă somez pe baza § 19 al legii de presă să publicați următoarea rectificare:

Nu este adevărat, că articolul D-v. despre cazul „Chisanovici-Popescul“ m'ar fi „fript“; nu este adevărat, că l-aș fi insultat pe d. profesor Cuparencu în mod ordinar; nu este adevărat, că eu în discuție, dacă vrau să arăt că sunt inresistibil, mă laud adese așa: „...und ich habe ein abscheuliches Maul“; nu este adevărat,

că pentru mine acela e cuminte, care are „gură“...., ca a mea „abscheuliches Maul“; nu este adevărat, că eu sunt activ numai spre a mă ridica la mărime în urma unei grandomanii bolnăvicioase; nu este adevărat, că eu nu pot înțelege, că cineva ar fi în stare să facă fără sgomot o faptă bună, „cum o face d. Cuparencu cu propaganda între răzeși, dară și între țărani (vezi cazul Panca)“; nu este adevărat, că posed o fire de scandalagiu și că măsur toate după o astfel de fire; nu este adevărat, că am ajuns în fine om de partid cu influență între ai mei prin serviciile aduse unui om politic; nu este adevărat, că am făcut vr'o dată, vr'un tãmbãlãu; nu este adevărat, că singurul scop al tãmbãlãului ce l-aș fi făcut a fost să ajung deputat; nu este adevărat, că am avut vr'o dată un patron și că am fost sluga lui credincioasă; nu este adevărat, că am contribuit cândva la alegerea lui Stocki, care a fost contracandidatul d-lui N. Flondor; nu este adevărat, că m'am purtat „față de d. Mintencu așa ca și ceilalți cartelați“.

Adevărat este, că suport toate articolele, așa și al D-v., mai ales articolul D-v. „Chisanovici-Popescul“, cu sânge rece; adevărat este, că d-lui prof. Cuparencu i-am răspuns într'un fel, cum se scriu răspunsuri la atacuri personale; adevărat este, că eu am gură ca fiecare om; adevărat este, că pentru mine acela e cuminte, care cugetă și judecă logic; adevărat este, că eu am muncit și muncesc numai din idealism, fără privire la referințele mele personale, și dacă sunt astăzi până la un grad oarecare considerat, aceasta este numai de atribuit faptului, că publicitatea s'a convins de onestitatea mea; adevărat este, că eu nu sufăr nici de o grandomanie, ci știu că sunt un om de rând, un simplu soldat pe terenul luptei naționale; adevărat este, că sunt întotdeauna gata să recunosc oricărui munca prestată, așa și aceea a d-lui prof. Cuparencu, dacă m'aș convinge de ea; adevărat este, că nu numai că nu pretind să vorbească lumea de mine, ci mai vartos aș vrea să pot lucra pe terenul național în liniște și neobservat de nime; adevărat e, că am ajuns la influență între ai mei prin energia și mintea mea; adevărat e, că singurul scop al muncii mele este înflorirea neamului meu și învingerea cumplită a dușmanilor neamului nostru; adevărat este, că nu numai că n'am contribuit la alegerea lui Stocki, ci că l-am combătut, ceea ce va proba-o însuși d. N. Flondor, fostul contracandidat al acestuia, și ce se poate constata și din atitudinea revistei „Freie Lehrerzeitung“, redigată pe atuncea de mine.

Nu este adevărat, că referitor la intervenția mea într-o afacere de ale d-lui Mintencu, acesta a trebuit să promită 2000 cor. pentru alegerea din Siret, unde trebuiam să fiu ales eu. Ci adevărat este, că societatea „Technica“ s'a adresat către mine cu o scrisoare, care încă se află la mine, cu rugămintea, să determinez persoanele marcante ale partidului, să se întreprie într-o afacere atunci pendentă, în care scrisoare, fără ca să fi vorbit eu înainte de aceea cu un singur om despre afacerea aceasta, societatea „Technica“ se declară gata a solvi 2000 de coroane pentru scopuri naționale. Adevărat este, că pe timpul acela nici reforma electorală nu era votată, necum ar fi putut fi vorba de o candidatură a mea în districtul Siretelui. Adevărat este, că aici nici vorbă nu poate fi de o „provizie“, ceea ce se dovedește și prin faptul, că imediat, după ce am primit scrisoarea respectivă am adus-o la cunoștința șefului partidului de pe atunci și am predat-o d-lui administrator silvic, acum forstmaistru și deputat, G. Sêrbu, care pe atunci era cassarul partidului, înștiințând totodată societatea „Technica“, că banii respectivi sunt de depus la d. Sêrbu. — Nu este adevărat, că am renunțat la „provizie“ însă cu condiția ca d. Mintencu să nu candideze împotriva lui Spenul. Adevărat este, că l-am împuternicit fără orice condițiune să scoată cele 2000 de coroane. Nu este deci adevărat, că lucrând așa cum susține „Gazeta Mazililor și Răzeșilor“, am lucrat în serviciul lui Wassilko, deci i-am executat ordinele.

Nu este adevărat, că ați dovedit precum spuneți, că m'aș fi pus în slujba lui Wassilko; nu este adevărat, că la caz de trebuință cânt osanale ovreului Straucher; nu este adevărat, că i-am făcut în „Wahrheit“ complimente lui Straucher; nu este adevărat, că i-am dat acestuia în „Volkswehr“ o declarație; nu este adevărat, că am dat în vileag chiar taine de ale partidului. Adevărat este, că l-am combătut în totdeauna și voiu combate atâta vreme pe Wassilko, cât timp va face el o politică dușmănoasă națiunii mele; adevărat este, că l-am combătut în totdeauna și pe Straucher, de câte-ori a dat mâna de ajutor dușmanilor națiunii mele și mai ales, fiind el ovreu și eu antisemit declarat, intransigent. Adevărat este, că am publicat odată o declarațiune în „Volkswehr“, însă nu pentru Straucher, ci împotriva jidanilor dela „Volksrat“ ca răspuns la ofense personale, asmuțind astfel și mai tare pe ovrei în contra ovreilor, ceea ce ni-a putut numai folosi nouă Românilor, căci ovreii, certându-se între oaltă, ni-au lăsat pe noi în pace. Adevărat e în fine, că partidul căruia aparțin n'are nici o taină.

Vă somez să publicați rectificarea aceasta întocmai așa precum prescrie § 19 al legii de presă, declarându-mă în acelaș timp gata să solvesc pentru cazul, că rectificarea aceasta ar întrece spațiul prevăzut în lege, taxa convenită.

Cernăuți, în 1 August 1911.

Mihai Chisanovici, deputat în camera prov.

Documente.

Io Mihai Răcovița vevoda boji milostiu gospodar zemli moldavscoi datam cartea domniei mele lui Mihai și lui Gheorghii ficiorii lui Neculai Lenții să hie svolnici cu cartea domniei mele a opri alor driaptă ocină și moșie din sat din Berbești din ținutul Cernăuților — a patra parte de sat ce dau sama că s-au hotărât de la Dabija vodă de Rugin vornicul care zic că și mărturia de hotărât face la un răzeș a lor la Samson căpitanul, care moșie li iaste lor depe moșul lor Ion Lihacinschi tatăl dumilor Aftiniu (!) și au și zapis de moșie și cumpărături, iar Calmusche căpitanul să scoală de le ară moșia și cosieaște să hrăniaște pe dânsa și le înpresoară locul partia lor, de cinci șiasă ani tot el să hrănești pe tot locul, deci să fie sevolnici să-ș opriască partia lor de cătră Calmusche pe zapis ce au și pe mărturia de la hotarnic și să-ș ia de a zecea de partea lor din pâne, din fân, din tot vinitul acelui loc, nime să nu stia în potriva cărții domniei miali. Iar cui i-ar părea cu strămbul, să vie la divan cu driasă cini ce ar avia. Aceasta scriem.

L. S. (Pecete domnească) U Ias (în Iași) let 7232 (1724) Iuli 15.
vel log. I—.

Vasile Neagul.

II.

Copie. — Adecă noi care mai gios ne vom iscăli anume, facem știre cu aceasta scrisoare a noastră la mâna cumnatului nostru lui Toader Brahă ce ține pe soara noastră pe Antemița, pentru multă pricină ce am aut între noi pentru moșii părințești, ce ne-au rămas împărțitoare pe frați, și viind noi din poronca gospod. (domnească) la Eși, ni s-au rânduit judecata la dum.-lui Sandul Sturza logofăt, și luându-ne d-lui. sama, și cu multe cuvinte dojenindu-ne ca să stăm la dreptate și să ne împărțim cu dreptate ce să cade. Iată de bună voe noastră ne-am învoit înaintea dumisale vel logofătului, și pe câte moșii am aflat bune fără de pricini s-au pus toate la mijloc, și s-au scos întâiu parte cumnatului nostru de mai sus numit a șase

parte de sat de Românești în ținutul Socevii și ne-au rămas noao la patru frați osăbit de sora noastră Antemița, a trie parte de sat de Stănești la ținutul Socevii și a trie parte de sat de Nihoreni tij la ținutul Socevii și a trie parte de sat de Turacă tij la Soceava și a opta parte de Tovtre, și a opta parte de Căbești ot ținutul Cernăuțului care aceste moșii ne sunt noao depe moșul nostru Onciul Iurașcovici, și de pe mătușa noastră Maria Cârcoie Portăroie, iară dintr'a cărui frate ar ieși vreo parte de moșie re să n'aibă treabă la parte altui frate, nici să se amestece ce care precum îi va fi norocul la aceasta, iară pâră între noi de acum înaintea nici odinioară să nu mai fie pentru aceste moșii ce ne-am învoit cu împărțala, iară de n-am fi pus noi toate moșiile la mijloc, câte sânt părintești și sânt bune fără de pricină și am fi tăgăduit vreo moșie de cătră cumnatul nostru Toader și aflându-o mai pe urmă să fie a dumisale afară de cumpăratură ce avem și afară de moșii ce au rămas pentru datorie părintască ce ni s-au dat în Piedecăuți și în Tovtre. Așijdere pentru moșii care sânt împresurate de alții, care dintre noi dintre frați ar sta la gălceavă cu acii împresuratori, și ar desbate vreo parte de moșie, aceluia ce o va desbate să fie — iară alți frați să nu aibă treabă, și nici de achietuială să ni nuyiă pentru pricina aceasta, ce precum ar fi norocul ori dobândaș ori păgubaș.

Așijdere din câte scrisori și zăpisiș sau arătat înaintea judecării și au eșit la vedere, afară de aceste de ar mai fi niscareva zăpisiș tănuite, și nu s-ar fi scos și pe urmă s-ar evi ori de cătră cine, iarăș să aibă cumnatul nostru Toader Brahă a le lua de la acela și să fie alui, altul să nu să amestece. Iară pentru trii părți de sat de Șărbeniș și a patra parte de sat de Forosna ce sânt la ținutul Hotinului când a da Dumnezeu să încapă Hotinul în parte țării noastre atunci să se împartă și acele părți de moșie pe frați, și pentru credință ne-am iscălit.

Vălet 7250 (1742), Iunie 12.

Însă la parte de Șărbeniș și Forosna ce s-au arătat mai sus ce sunt în parte Hotinului.... (?) a noastre ce vor fi.....(?) parte dintr'acele moșii.

Ion Strășca, Stefan Strășca. Mihalachi Strășca. Toader Brahă, m-am primit. Antemița, fata lui Ion Tabor. Și eu Simeor. Cheșco, martor.

Az pisal Gheorghe Vrabie, logofăt divan.

av.

Un inspector ca agitator politic.

Rutenilor tare li place a batjocuri în preoții noștri, dar și în alți bărbați destoinici cari își împlinesc cu conștiință serviciul lor și nu fac înlesniri pentru cuceriri rutenesti, că sunt agitatori politici, că sunt „romanizatori“ etc. Ba ei nu se mărginesc numai la atâta, ci trag în noroiu chiar și cinstea unor bărbați ca părintele Dimitrie Popovici din Broscăuți, Eusebie Procopovici din Bobești. Cu denunțări pe la diferite oficii asupra bărbaților noștri, cu interpeleții în sfatul împărătesc contra preoților „romanizatori“ suntem obicinuiți. Dăunăzi a făcut deputatul rutean Spenul o denunțare ordinară contra inspectorului districtual din Cernăuți d. Nuțu, pentru că acesta a cutezat să ceară al treilea învățător pentru școala românească din Cuciumare — unde numărul școlărilor a crescut considerabil — fără să aibă mai întâiu autorizația colegului său rutean Kupezanko, ca și când acesta ar fi episcopul inspectorului nostru. Odinioară era să fie numit un inspector districtual pentru școlile românești (d. Nuțu la Cernăuți), și ce să vezi, inspectorul de țară rutean O. Popowicz era contra numirii din motivul că candidatul român la inspectorat are mai multe studii decât inspectorul rutean în acel district și, deci, Româniilor nu trebuie să aibă un funcționar mai cuminte decât al lor.

Vra să zică Rutenii se amestecă cu obrăznicie chiar și în afacerile noastre interne, vrând și aici să cârmuiască după bunul lor plac, pe când Româniilor dacă apără drepturile lor îndată sunt denunțați ca „romanizatori“.

Acuma să aducem un exemplu cum lucrează un inspector rutean, un funcționar cesaro-regesc, de ce mijloace se folosește și ce agitație politică desvoaltă în chiar biroul său. E vorba de inspectorul din Vășcăuți p. C., Rongusz. — Înainte de câteva săptămâni s'a dus din Costești o deputație mare de răzeși la căpitania din Vășcăuți pentru a cere să li se șteargă amendele ce au căpătat pentru că nu trimit copiii la școala ruteană, ci la cea particulară română. Inspectorul a cercat chip și fel ca să-i intimideze mai întâiu pe răzeși, dar văzând că ei nu se lasă înfrigați și zic că vor merge și mai departe numai să-și capete dreptul lor, a luat-o cu binele și a început să roage pe oamenii să trimită copiii lor iar la școala ruteană și atunci are să le fie bine, toate amendele dictate până acuma li se vor anula și ei vor beneficia și de alte înlesniri. Căci, zicea inspectorul, Rutenii sunt mult mai mulți la număr și ei vor birui pe Români. Numărul Rutenilor

e de 30 milioane, pe când cel al Românilor ajunge abia la 7 milioane. Așa glășuia inspectorul școlar din Vășcăuți p. C. în biroul țării, în fața deputațiunii din Costești.

Să vedem însă unde e numărul Rutenilor de 30 milioane în Bucovina, în Galiția sau în toată Austria? Nici într'un caz. Numărul Rutenilor în toată Austria nu ajunge nici la 5 milioane, necum la 30 de milioane. Dar e evident, că inspectorul Rongusz avea în vedere numărul Rutenilor din viitoarea lor Ucraină, vra să zică pe toți Rutenii din Austria, Rusia și pe unde se vor mai fi aflând, deși, credem, dacă ar număra inspectorul Rutenii de pretutindeni cât de exact tot nu ajunge la cifra de 30 de milioane. Inspectorul voiește deci să câștige pe răzeșii noștri pentru viitoarea lor Ucraină și pentru scopul acesta își ia dreptul de a ierta amende și a promite înlesniri și de alte feluri. Întrebăm: Oare aceasta nu e agitație politică? Și dacă unui funcționar nu i se poate lua dreptul a face politică ca individ, atunci să nu i se îngăduie în nici într'un caz a face politică în biroul său unde trebuie să fie, conform jurământului dat, nepărtinitor pentru fiecare.

Ce privește pe răzeși însă, puie-și pofta în cuiu d. inspector Rongusz, ei s'au săturat de vorba rusneacă și vor să se întoarcă la dulcea lor limbă moldovenească care au vorbit-o părinții și moșii lor.

Dela țară.

În 12 a. c. a ținut „Soc. Maz. și Răz. buc.“ o adunare generală extraordinară în Mușenița, încheind cu aceasta șirul adunărilor în comunele răzășești. Din partea societății a participat Iancu Cupărencu. A fost reprezentată și soc. acad. „Junimea“ prin sutd. iur. Iulian de Cracalia. A luat parte d. Ioan Poclitar, superior din Volcineți și o deputație din Vășcăuți pe Sir. Dl Iancu Cupărencu deschizând adunarea salută pe răzeși și țărani din Mușenița, raportează despre activitatea societății în anul expirat și li vorbește celor prezenți despre însemnătatea școlii. Cupărencu li atrage atenția la numărul cel mare al neamurilor străine din împrejurime și-i provoacă, să fie cu sântenie la limba și legea străbună. — Un fact îmbucurător e împrejurarea, că mai mulți gospodari români din Vășcăuți p. S. își trimit copiii la școala din Mușenița, ca să învețe românește. Deputația din Vășcăuți l-a rugat

pe reprezentantul nostru să fie o adunare și acolo, ceea ce se va face în scurt. Mulțumită d-lui Iancu cav. de Preda, primar în Mușenița, și răzeșilor Andrei și Nic. de Orjendovici, adunarea a avut foarte frumoasă reușită.

Adunarea din Costești.

Duminică în 29 Octombrie a. c. a avut loc o adunare a societății „Mazililor și Răzeșilor bucovineni” în Costești. Din partea societății au participat președintele Dionisie cav. de Bejan și vicepreședintele Dr. Iancu cav. de Cupărencu. Aceasta adunare — a doua în anul acesta — a întrecut toate așteptările noastre. A fost o zi de sărbătoare, cum nu s'a mai pomenit până acum în părțile acele. Conducătorii noștri au fost primiți la amiază în ospitala casă a domnului Isidor cav. de Bărbier, exarh și paroh în Căbești, iar după amiază au sosit Mazilii și Răzeșii din Costești în frunte cu energicul domn Mihail Tudan și cu un mare banderiu de călăreți spre întâmpinare reprezentanților din Cernăuți. În sunetul imnului nostru: „Desteaptă-te Române”, cântat de o capelă din loc și între aclamări sguuitoare de: „trăiască” au fost petrecuți d-nii Bejan și Cupărencu dimpreună cu preotul Teodosie Mardari la Costești. Sute de Mazili și Răzeși, femei și copii ieșiră spre întâmpinarea reprezentanților societății noastre, urându-le viață lungă și isbândă. A fost un triumf de fală și mărire răzeșească, cum numai arare-ori întâmpinăm la astfel de adunări. Pe drum spre școala particulară susținută de răzeșii din Costești au fost postați copii de școală cari cu strigăte „să trăiască”, iar copilele aruncând flori în trăsura au petrecut pe prezidenți până la locul școlii, unde a avut loc inspecția. S'au constatat rezultate destul de satisfăcătoare și cu dragoste ascultau părinții elevilor, cum răs-răspundeau copiii lor în limba moldovenească, care de pe la anul 80 a fost isgonită din școală și înlocuită de limba rusneacă.

De aici au plecat toți la localul d-lui notar Vasile cav. de Tudan, unde a avut loc grandioasa adunare a societății. Adunarea a deschis-o d. Dionisie cav. de Bejan cu un puternic „trăiască” Prea bunul nostru Monarh, iar copiii de școală au intonat imnul împărătesc. Au urmat apoi un raport detaliat despre activitatea societății în anul acesta, care s'a luat cu mare însuflețire la cunoștință și li s'au făcut mari ovațiuni d-lor Bejan și Cupărencu. La finea adunării au mulțumit Mazilii și Răzeșii conducătorilor

pentru munca prestată pentru cauza răzășească, cari cutrieră toate unghiurile răzășești ca să lumineze poporul și să-l întărească în dragostea de neam, de lege și de limbă. Finindu-se adunarea răzășească au ținut conducătorii comunei o adunare și au înființat pentru trebuințele locale societatea „Sentinela răzășească“, o filială a societății din Cernăuți, alegându-se prezident d. director î. r. Ioan cav. de Bârbier și viceprezident cunoscutul luptător național Mihail Tudan.

Felicităm pe Mazilii și Răzeșii din Costești la ținuta lor energetică și națională, iar tinerei societăți „Sentinela răzășească“ îi dorim spor deplin și succes pe câmpul de luptă națională.

Un răzeș.

Știri mărunte.

Numire. Dl Arcadie Zavadovschi, preot în Carapciu pe S., a fost numit catehet la școala gr. or. de băieți în Cernăuți.

Examene. Dl Dimitrie cav. de Repta, prof. supl. în Suceava, a trecut examenul de profesură din matematică și fizică pentru licee. — Domnii Gramatovici, Hincu și Otto Iliuț au prestat Sâmbătă în 18 l. c. examenul II de stat juridic. — Felicitările noastre.

Intrunire socială. Sâmbătă în 11 Noemvrie a. c. a avut loc în otelul „Pajura neagră“ o frumoasă întrunire socială a „Școlii Române“ din loc în cinstea prof. Dr. Iancu cav. de Cuparencu și Aurel Polonic. — Vom reveni în detalii în proximitatea numărului următor.

Adunări și petreceri. Despre adunările și petrecerile din Carapciu pe Cer. și Banila-mold. cari au reușit foarte bine, vom raporta în proximitatea numărului următor.

Cazuri de moarte. În 14 Noemvrie a. c. a răpăusat d-na Eugenia Stoparek născ. de Racocca, soția d-lui Leon Stoparek, oficial c. r. în Câmpulung.

În 22 c. a răpăusat d-l Constantin Iacobovici de Boldișor, maestru de poștă în Cireș. Răpăusatul a fost un aderent înfocat al „Societății Mazililor și Răzeșilor“. — Odihnească în pace!

Intrunirea acad. „Moldova“. Alegerea șarjelor pe sem. IV. de iarnă a dat următorul rezultat: cand. în drept Epifanie Munteanu x, xx (senior și consenior); stud. în drept Ioan Ienachevici xxx (subsenior); stud. fil. Silviu Bărgăuan Vx (vulpan).

Iubileu de 50 ani de preoție. Dl Leon Palievici, exarh și paroh în Costești, și-a serbat în 29 Oct. a. c. jubileul de 50 ani de preoție primind felicitări din toată țara. — Și din partea „Soc. Maz. și Răz. buc.” a primit veteranul preot, care e membru fondator al societății, felicitări cordiale aduse de prezidiul societății cu ocazia ținerii impozantei adunări.

Comitetul „Soc. Mazililor și Răzeșilor bucovineni” invită pe membrii săi la o ședință pe Duminică în 3 Decembrie la ora 3 p. m. în localitățile „Societății pentru cultură”. — Membrii dela țară sunt rugați să participe numai decăt.

„Soc. Mazililor și Răzeșilor bucovineni” invită pe membrii săi la adunarea generală ordinară, ce se va ținea Duminică în 10 Decembrie a. c. la orele 3 p. m. în localitățile „Societății pentru cultură”. — Membrii dela țară sunt insistent rugați să participe în număr cât se poate de considerabil. — Seara are loc o întrunire socială în palatul național (odaie rezervată).

Mulțămită publică. Dl Inocenție Marian, inginer la comitetul țării, a donat „Societății Mazililor și Răzeșilor bucovineni” suma de 20 cor. în loc de răspuns pentru felicitările primite cu ocazia nunții sale și mulțămește tuturor persoanelor cari i-au trimis felicitări, pe această cale.

„Academia ortodoxă.” Societatea acad. teol. rom. „Academia ortodoxă” și-a ales la adunarea generală ordinară din 23 Noembrie st. n. a. c. pentru al XXVIII-lea an administrativ, următorul comitet: președinte: Procopie Jitariu; vicepreședinte: Ioan Creangă; secretar I: Ion R. Cazacu; secret. II: Ioan Suci; casier: Erast Hostiuc; bibliotecar: Gh. Berariu; sen.; controlor: Grigorie Agapie; econom: V. Bocancea; membru fără funcție: D. Voevidca. — Comisia revizuitoare: preș.: V. Percec; adlați: V. Hahon și I. Jauca. — Secția literară: președinte: Al. Lanivski; referent: Just. Bunescu; substitut: Ionel Dobrinescu. — Secția muzicală: președinte: D. Voevidca, refer.: Ax. Nițan, bibliotecar: G. Agapie.

Logodnă. Domnul Teofil Tarnavski, angajat la căile ferate române în Predeal, s'a logodit cu domnișoara Eufrosina Carpiuc, fiica parohului din Davidești.

Mulțămită. Prea stimatul deputat imperial și dietal, d. profesor Constantin Isopescul-Grecul a donat cu ocaziunea alegerii Sale de deputat pentru școlarii sârmani din Igești 40 coroane, cu cari bani s'au cumpărat straie și recvisite. Pentru fapta aceasta nobilă

aduce conducătorul școlar în numele școlarilor mulțumitele cele mai profunde stimatului domn donator. — Zavațchi, înv. sup.

Mulțămită publică. — Pe lista Nr. 17 încredințată d-lui George cav. de Coșriș, au contribuit: Constantin Frunză 2 cor., George cav. de Coșriș 1 cor., Popescu Iancu 1 cor., Scalat Modest 1 cor., Dr. Ioan Pașcan 1 cor., X 1 cor.

Pe lista Nr. 21 a oferit d. Dimitrie Popovici, c. r. notar în Zastavna 20 cor.

Pe lista Nr. 19 încredințată d-lui Nicu Prodanciuc, înv. în Nouă-Suliță, au contribuit: Alexandru Coțco 5 cor., Gavril Cotlarciuc 4 cor., Nicu Prodaniuc 2 cor., Maria Danilevici 1 cor., Aurora Nosievici 1 cor., Iancu Prodaniuc 1 cor., Iulian Danilevici 1 cor., George Toacă 1 cor.

Pe lista Nr. 2 încredințată d-lui Dimitrie Voloșencu, paroh ort. or. în Voloca pe Ceremuș, au contribuit: Dimitrie Voloșencu 5 cor., Zenovia Voloșencu 2 cor., Filumen cav. de Bejan 2 cor., Dimitrie Dumici 1 cor., Iulita Dumici 1 cor.

Pe lista Nr. 36 încredințată d-lui Mihaiu Vicol, prof. c. r. în Rădăuși au contribuit: Mihaiu Vicol 2 cor., Iancu de Tiron 2 cor., Aurelian Moldovan 2 cor., Cornel Hahon 2 cor. —

Dl Constantin Morariu, paroh în Pătrăuți p. S., a trimis pentru scopurile societății 10 cor.

Tuturor donatorilor li se exprimă mulțămida cea mai sinceră a comitetului societății.

Cătră abonați. La revizuirea listei abonaților s-au aflat mulți cari încă n-au plătit nici un ban pentru gazetă. Apelăm cu insistență la toți restanțierii să plătească suma de șese coroane, datorită administrației. Anul se sfârșește și noi avem dătorii mari pentru tipărirea gazetei, care se vor putea acoperi numai atuncea, dacă fiecare abonat își va împlini datoria sa. — Răzeșilor sârmani li scădem prețul la 3 coroane pe anul întreg, dară aceasta mică sumă trebuie să o solvească fiecare numai decât. Căci nu e de cinstea răzeșilor să nu fie în stare să susțină o gazetă scrisă pentru dânșii și care apără interesele lor. Noi, acești de la redacție, muncim greu cu scrisul gazetei, dar nu se poate aștepta de la noi ca să acoperim și spesele tipariului din punga noastră. Atárnă, așadar, de la sprijinul abonaților, dacă gazeta aceasta se va putea scoate și de la anul nou înainte sau va trebui să înceteze a apărea. Noi ne purtăm cu gândul să o scoate odată pe săptămână și să o înbogălim, aducând in-

formațiuni din țară și din toată lumea, dar pentru aceasta ne trebuie abonați platnici nu de acei ce ar ceti dacă le-ai trimite gazeta gratuit (fără plată). Deci vă rugăm încă odată, plătiți abonamentul!

Cărți vechi

tipărite ori scrise cu mâna, bisericesti ori lumești, în orice limbă, apoi gazete, steaguri, cruci, țesături, picturi, bani, și mărci vechi **Cumpără** ori schimbă cu altele noi.

„Minerva“ comp. de cărți
(proprietar N. Danciu)
Karansebeș (Ungaria)

Prețul pânilor la bursa de produse din Cernăuți

27 Noemvrie st. n. 1911.

Prețurile se înțeleg în coroane pro 50 kg. loco Cernăuț.

		De la		până	
		cor.	b.	cor.	b.
Grâu:	De frunte	11	60	11	80
	De mijloc	—	—	—	—
Săcară:	De frunte	9	90	10	10
	De mijloc	—	—	—	—
Orz:	De frunte pentru berării	9	—	9	25
	Pentru alte fabrici	—	—	—	—
Ovăș:	De frunte	7	90	8	50
Rapiță:	. . . . .	—	—	—	—
Câneapă:	. . . . .	12	—	12	25
Semântă de trifoiu:	De frunte	—	—	—	—
	De mijloc	—	—	—	—
Păpușoiu:	. . . . .	8	75	9	—
	Cincantin	—	—	—	—
Păstăioase:	Fasole lungi	16	—	16	50
Tărâțe:	. . . . .	10	—	11	—
	Mazere	—	—	—	—
Anison:	. . . . .	—	—	—	—
Spirit:	excepționând impositul de 35 cor.	—	—	—	—